Ч. 162 (11.130). Львів, неділя 24. липня 1927. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Комінтерн і Китай.

Львів, 23. липня 1927.

Цілий ланцюх останніх европейських подій, як зірвання анґльо-радянських переговорів, убийство Войкова, альбансько — чи радше італійсько - югославянське напруження, женевські наради „побідників" з „побідженою" Німеччиною, а накінець і віденські події геть відсунули спід уваги европейських суспільностей і на дуже далекий плян Китай з його крівавими подіями. А всеж там творяться страхіття, там люди в потоках крови бродять. І кінця тим нещастям не видно.

Північ і Південь змагаються зі собою на життя і на смерть. Північ консервативна, диктаторська а Південь нібито й демократичний, а на ділі то й південь потонув у великих міжусобицях. Та всеж на півдні вибиваються на перший плян два головних спорючих табори: китайські націоналісти і китайські комуністи. Не так давно йшли оба табори разом рука в руку, а кермуючим та ідейним центром для цілого півдня був гоміндан, величезне китайське політичне обєднання, що поставило собі за ціль звільнити свою батьківщину від чужоземних імперіялістів і від власних самозванчих ґенералів-диктаторів. У гоміндані ґуртувалися націоналісти поруч з комуністами. У боротьбі з чужинним визиском шукали вони союзника і найшли його дуже скоро в СРСР.

А в грудні 1926 р. приняв був московський Комінтерн у справі китайської боротьби під проводом гоміндану знаменну постанову такого змісту:

„7-мий поширений пленум Виконавчого Комітету Комінтерну (ВККІ) визнає характер китайської революції, як революції, у дній стадії розвитку, **буржуазно-демократичним** і рівночасно цілим вістрям своїм скерованим проти імперіялістичного гніту. Рівночасно ВККІ стверджує, що ця демократично-буржуазна революція має всі дані на те, щоби перерости у соціялістичну революцію (або, як це кажуть комуністи, перейти на вищий щабель).

Тодіж наказав Комінтерн китайським комуністам співпрацювати з націоналістами, але рівночасно підготовляти терен під соціяльну революцію. Китайська компартія дістала інструкцію:

„держати курс на маси, класти ставку на розвязування всіми засобами аґрарної справи, а в першій мірі революційними, озброювати робітників і бідних селян та домагатися рішучої демократизації гоміндану".

Китайські комуністи все це робили деякий час свобідно, але не довго, бо коли націоналісти спостерегли до чого воно йде, коли побачили, що комуністи хочуть диктатури „пролетаріяту" зареаґували на це кріваво. І так повстала в понятті комінтернських талмудистів „зрада" національних ґенералів Чан-Кай-Ші, Тан-Шен-Чі і накінець многонадійного ще недавно для комуністів Фін-Юй-Сяна. Націоналісти разом зі своїми ґенералами, що „зрадили революцію" (очевидно комуністичну) побідили. А що побідили на цілій лінії, видно це з тієї обставини, що самі китайські комуністи почули потребу відложити покищо справу „соціялістичної революції" на дальший плян, а працювати вкупі з націоналістами над опануванням цілого Китаю. Про те знов довідуємося докладно з цьогорічної постанови Виконкому Комінтерну „про біжучий момент китайської революції" з 14. липня. В ній говориться між іншим, що

„Центральний Комітет і політбюро ЦК Китайської Компартії не виконували директив Комінтерну і замісць стояти на чолі аґрарної революції, ЦК у многих випадках виступав як чинник її гальмування. Окремі лідери партії кидали явно опортуністичні гасла „поглиблювати революцію лише після того як вона пошириться", або „спочатку Пекін а потім аґрарна революція..." Нині, коли ЦК партії відхилив директиви Комінтерну, Виконавчий Комітет Комінтерну вважає за свій революційний обовязок отверто закликати членів китайської компартії до оборони проти опортунізму ЦК".

На основі комінтернських інструкцій мали китайські комуністи, по крівавій розправі з ними націоналістів, йти в „низи" між робітничу та селянську гущу та революціонізувати їх. А вони, розбиті не тільки цього не зробили, але навпаки, цілковито відкинули такі директиви комінтерну і пішли навіть на далекойдучий компроміс з націоналістами. Вони між іншим увійшли до т. зв. уханського уряду. Таким чином повстало велике непорозуміння між центральним комітетом китайської компартії та Комінтерном. Почалася з того приводу боротьба, яка покищо виявляється таким чином, що Комінтерн шле відозви до китайських партійних „низів" понад голови провідників кит. компартії.

Без сумніву, що розрив китайських комуністичних провідників з Комінтерном мусить мати дуже сумні наслідки для московського комштабу, а попри те доказує він наглядно, що комінтернські впливи а тим самим і впливи кремлівського уряду СРСР на Далекому Сході чим раз більше корчаться. А яка гнучка тактика комінтернських талмудистів, видно от хочби з такої їх інструкції для тихже китайських комуністів, що відноситься до недавно минулого часу, коли ще не дійшла була китайська революція до „вищого щабля", тобто коли націоналісти з комуністами ще кріваво не розправлялися.

„Спираючись на науку Леніна — говориться в інструкції — Комуністичний Інтернаціонал вважав і вважає за закономірні, за цілком допустимі та за потрібні у певних етапах бльоки та союзи з національно-кольоніяльною буржуазією, оскільки остання провадить революційну боротьбу проти імперіялізму. Підчас певних фаз революційного процесу можна допустити і навіть обовязково треба підтримати воєнні походи буржуазії проти сил імперіялізму або його мілітаристських компрадорів, бо ця бортьба проти імперіялізму плюс для справи революції."

Нині Комінтерн уже зовсім іншої думки. Він переконаний, що китайська революція вискочила протягом останніх семи місяців (від грудня м. р.) на найвищий „щабель" і що пора вже давати зброю робітникам та селянам, пора розкладати національні сили китайців, пора ширити на цілій території Китаю ще більшу анархію ніж є там тепер, словом пора дати волю темним інстинктам, щоби потім серед загального безладдя та нещастя осадовити на плечі Китайців диктатуру Москви.

Тим разом це Комінтернові не вдалося і він там провалився з „найвищого щабля" революції — пропасть при видатній допомозі самих-же китайських комуністів. Бо ті останні зрозуміли теперішне положення інакше і дійшли по розгромі до пересвідчення, що перше треба рятувати Китай, а потім уже мріяти чи навіть творити „соціяльну" революцію.

Та Комінтерн не уступить. Він ще кине не одну скриню щирого золота, вирваного насильно від пролетаріяту усіх країв і народів СРСР, витисненого з поту і крови міліонів працюючих, щоби найти в Китаю перекупних ослів, які поставилиб вище інтерес комінтернської примхи, чим інтерес Китаю, словом, які за гроші виконувалиб злочинну роботу проти власної батьківщини. Та чи довго буде Комінтерн робити такі експерименти ціною шкури міліонів працюючих? Мабуть ні. Мабуть урветься терпець і мусить урватися. Бо Китай ненаситний, бо Китай бездонний. Це не Софія, не Болгарія ні навіть Відень. Китаю не наситиш і не купиш навіть ціною цілого Кремлю.

Відгомони віденських подій.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 17. липня 1927.

I

Несподівана віденська ворохобня зробила сильне вражіння на французьку пресу. За виїмком орґану комуністів, який не знаходить слів, аби звеличати діячів віденської ворохобні, і за виїмком орґанів соціялістів, які з принципу мусять бачити щось добре й бажане в кождім пролиті крови між горожанами, — всі інші французькі ґазети занепокоєні віденськими подіями у високій мірі. Занепокоєні вони ними з соціяльних оглядів: „більшовицька рука!" Занепокоєні, можна сказати, ще безмірно більше з оглядів національно-політичних: „німецька рука!" і страх перед сполукою („аншлюс") Австрії з Німеччиною.

Віденська ворохобня — в моменті, коли це пишемо, трохи приглушена, одначе далеко ще не зліквідована — наглядно показала світові, на яких хитких підставах побудована будівля версайського й сен-жерменського „мирів". „Незалежна" Австрія, себто 2-міліоновий Відень і 4-міліонова гориста, маловрожайна країна, повиннаб була на віки вічні вдоволятися своїм „незалежним" животінням, відрізана від Німеччини, позбавлена змоги виживитися ні своєю землею ні своєю працею. Повинна би вона так коротати свій вік тому тільки, що воно так виґідніше французам, італійцям і чехам, котрі всі більш або менш оправдано тремтять перед зєдиненням Австрії з Німеччиною.

Показується одначе, що австрійська підвалина злощасних „мирів" з 1919 року вже захитана. На інші підвалини прийде теж своя черга, може й швидше ніж кому здається..

Вислід Версаю, Сен-Жермену й Риги, польська Річпосполита, — це друга, обік „самостійної" Австрії підвалина теперішнього „ладу" в Европі...

II.

Чимало людей — міркує собі тутешня консервативно-націоналістична „Ліберте" — так само не хоче тепер вірити в можливість революції, як у 1914 р. не хотіло вірити в можливість війни. Революція, справжня, ворохобня, переможна над порядком, грабежі, підпали памятників, бунт проти влади? Ні, щось таке можливе хіба в „мужиків" — цею назвою іменує французька преса все східно-европейське селянство, без огляду на національність і расу. Але в культурних краях?... І ці люде, здвигають раменами. А проте, цей Париж, цей чудовий Париж мав свою Комуну, знав її страхіття, знав теж страхіття її погрому. А Відень, та Капуя, той город легкодушний і розвязлий, якого мешканці відомі в світі як ввічливі й лагідні, кілька днів „бавилися" в огні й крові. Зайвим разом пригадується людям стара правда: що внутрішнє безпечество й лад такі самі хиткі й крихкі, як зверхній мир — і як здоровля.

А цінує здоровля звичайно аж той, хто його втратив. Так і з безпечеством, і з миром.

III.

Якби австрійське правительство показалося за слабим, аби привернути лад у Відні, то — цього побоюються французи — взяв би це завдання на себе маршал Гінденбурґ; німецька „райхсвера" — знаменитий знаряд для таких операцій: вона-ж зліквідувала 1923 року соціялістичну революцію, яка захопила була Саксонію.

Може навіть — що менше імовірне, та французам теж не дуже то приємне — фашистівська Італія вибралась би в Австрію гасити соціялістичний пожар?

Колиб німецькі війська туди пішли, то вони відти певно вже добровільно не вийшлиб. Як не як і хоч би навіть і не прийшло покищо до сторонної інтервенції, — то можна напевно сказати, що віденська ворохобня далеко посунула би вперед справу „аншлюсу", злуки Австрії з Німеччиною.

Хто як хто, але народи і краї, котрі впали, як наш нещасний, жертвою злочинних „мирів" версайського, сен-жерменського й ризького, — не мають найменшої причини сумувати ізза того, що „самостійна" Австрія пропадає, що одна з підвалин ворожої нам міжнародної системи розсипується, що — нарешті — шість міліонів австрійців скріплять своєю вагою ту германську масу, в яку Річпосполита врізана всякими „коридорами" ґданськими та іншими, і яка з цією „приятелькою" нашого народу так вірною покровителькою „наших" ревстрових — ще має й памятає поважні, дуже поважні порахунки.

В. Левицький.

Памятайно: Рідна Школа — це наша рідна фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

З побуту на Радянській Україні.

V.

Українські фільми.

Від початку травня всі театри на Україні замкнені. Сезон скінчився. Артисти їдуть на гостинні виступи, або на випочинок. Одначе вже в липні починається по театрах важка праця. „Березіль" від липня в Одесі, „в домі випочинку", в дійсности на дуже важкій роботі. Приготовлюється новий сезон. Праця йде, з малими перервами, по цілих днях. Хто не бачив теперішнього українського театру, цей не розуміє, яка велика, у найменших подробицях викінчена праця, попереджує виставу. Театру „Березіля" я в минулому році не бачив, але був у київській опері та в театрі ім. Франка і про їх великі артистичні вальори говорив я і писав минулого року.

За теперішнього мойого побуту в Київі виставляли в Київі мало інтересні фільми, тому я до кіна не заходив. Одначе завдяки ввічливости сина пок. Мих. Драгоманова, Світозара, що працює у фільмовім підприємстві, т. зв. „ВУФКУ", мені і тр. Свенціцькому поталанило побачити дня 23. травня два українські фільми „*Тарас Трясило*" і Нечуя „*Микола Джеря*". Вистава обох фільм тривала майже чотири години від 12—4 по полудні.

Витворювання українських фільм почалося в Одесі щойно при кінці 1924 року. В ілюстрованім часопису п. н. „Кіно" ч. 1. (13) за січень 1927 р. в статейці Бривотинського п. н. „Ювілянт" читаємо:

„Два роки тому. — Довгий одноповерхий будинок з напів розваленим дахом, з чорними ямами замісць вікон, що виходили до парку, засіяного осіннім листом, став чепуритися. А через два місяці. — прийшов чоловік, критично оглянув будинок уже з новим дахом, де блищала свіжа фарба і прибив над дверима вхідними — маленьку вивіску: Державний технікум кінематографії В. У. Ф. К. У. — Отоді то й почалася наша історія. Шістьдесять очайдушних голів, що прийшли за наукою, стали „гризти граніт". Граніт, як виявилося — був зовсім не мягкий. Не було досвіду, не було літератури, учителів... Все це заповнював один підручник — бажання... Другий академічний рік почався за кращих умов. Був вже, правда, гіркий досвід, було запрошено учителів знайомих з кінематографією. Де далі збудовано було фотолябораторії та авдиторії для відділу екрану. Але всеж таки справа стояла ще далеко не блискуче, виявилося, що виправлений навчальний плян має великі хиби. Всеж таки, другий навчальний рік закінчився порівнюючe добре. Влітку пішло студентство на практичну роботу до Одеської та Ялтинської кіно-фабрики. Пішло якось боязко, на увагу приймаючи минулий сумний досвід а саме: скептичне, погордливе ставлення до них робітників фабрики... Студентство всією масою своєю заповнило всі цехи фабрики, починаючи з режисера, оператора, адміністратора, — до бутафорського включно. І молодість, енергія, гаряче бажання працювати зламали нарешті льодок недовіря... Студентство одбуло свою практику на всі сто відсотків, не маючи ні одної поганої рекомендації про свою роботу..."

Автор цієї статейки не затаює недостач і ставить ріжні дезідерати до нового, молодого підприємства, котре в житті України відіграє величезну ролю. Кінові вистави призначені на Вкраїні не тільки для міст, вони пішли у великій скількости на село. Як мене інформували, Україна протягом двох літ придбала вже около 1800 екранів, з яких одна третина працює на селі. В статейці „Кіно-селянам" (Кіно ч. 3. за місяць лютий 1927 р.) читаємо, що Народній Комісаріят освіти вже протягом двох літ проводить кінофікацію села. Сьогодні маємо сільських кіноустановок більше шестисот, при чому кидається в вічі нерівномірність їхнього розподілу по окремих округах. У справі кінофікації, покищо перед веде Черкащина. Можемо з задоволенням зазначити, що завдяки твердій лінії ВУФКУ, українські села кінофіковано краще, аніж села інших радянських республик".

Як відомо, вистави фільм, супроводить по містах орхестра, яка, так скажемо, доповнює картини природи і життя. Не рідко складається для фільм окремі музичні композиції визначних мистців. По селах йде ця річ простіше. „Зараз на Україні на селах грають до картин, на чому хочете: від гармонії до балалайки". Автор статейки „Кіно-Селянам" М. Савчук звертає увагу, що по селах при школах, є „чимало клявішних інструментів з колишніх панських маєтків. Варто подумати про доцільність забезпечення кіно-установок „безпритульними" пяніно та про утворення інституту мандрівних піяністів, на зразок кіно-механіків".

Кіно на Україні є не тільки засобом до українізації по містах. Я був свідком минулого року, як робітники вголос відчитували хором написи на фільмах. Московська публика, хоч не хоч, мусить рахуватися з фактом, що інших написів, як українські, в кіні на Україні не найде, тому читає їх та звикає. Але кіно є також могутнім агітаційним засобом по містах і селах, бо щонайменше девядесять відсотків фільм мають агітаційний характер. Радянська влада використала екран для пропаганди своїх поглядів і плянів.

Улюбленим актором кіна, що виступає у обох названих мною фільмах є львівська дитина А. Бучма. Це артист великої міри. В „Кіно" ч. 4. за лютий 1927 р. у статейці „Постать артиста" читаємо про нього:

„В соняшних усмішках львівських вулиць появився Бронек Бучма і вже на восьмому році життя стає упертим відвідувачем цирку по фальшивих контрамарках. І коли на шіснацяту осінь потрапляє до українського театру в Галичині виносити самовари, то тоді він вже закінчений майстер театру. Його безголосі ролі, його досконалі рухи (коли він виносить самовар) — перлини театру. Світова війна затискає актора Бучму в сіру шкіру австрійського вояка, заганяє його в перемиські казамати і посилає його до полону разом з ґенералом Кусманеком, з тією тільки ріжницею, що тупоголовий пишний ґенерал їде мягким ваґоном, а талановитий, веселий Бронек — пішки, а після теж окремим ваґоном, але з написом „сорок чоловіків, або 8 коней". Революція! на Україні починається національний рух. Перегруппіровка соціяльних сил. Переходовий період. Накреслюються нові культурні угрупування. Розквітає український театр і з одного виростають три театри, а пізніше й більше. Бучма в горожанській війні, будучи в театрі Франка, уперто працює над кращими своїми ролями. Життя налагоджується, але актори працюють за пять фунтів проса, чи картоплі. Проте минуло напів голодне життя і Бучма після розриву з театром ім. Франка, нарешті переїздить до Київа і вступає до мистецького обєднання „Березіль", що саме тоді з ініціятивою Л. Курбаса почало свою працю. В „Березілі" починається експериментальна праця і Бучма поруч із зеленою молоддю починає енергійно та щиро по-березільському працювати... І нарешті кіно-фабрика ВУФКУ в Одесі. Перші кроки".

Виступи Бучми в перщій фільмі „Вендета" його не вдоволяють. Він хоче вертати до „Березіля". „Але другий фільм „Макдональд", однак холодок, з яким ставиться до Бучми на фабриці дирекція, примушує його знову вернутися до театру і щойно його виступ у фільмі „Тарас Шевченко", в головній ролі, обезпечив йому тріваке становище у фільмовім мистецтві. Найновіші його фільмові креації „Тарас Трясило" . „Микола Джеря", у яких Бучма став заслужено любимцем публики. Він сьогодні належить вже до „ряду славних", що прийшли, приходять і прийдуть до радянського кіно, щоб „створити нову, молоду культуру, в якій кіно буде найважливішим з мистецтв. (С. Гуд: Постать артиста.)

Для нас галицьких українців може бути тільки радісним фактом, що побіч незрівнаного Леся Курбаса, наша земля дала Україні другого великого, цим разом фільмового артиста, А. Бучму.

(Далі буде.) **Кирило Студинський.**

За океаном.

Церковні справи у Злучених Державах.

У „Свободі" ч. 24. м. м. поміщено довжезний комунікат „Центрального Комітету для оборони української гр.-кат. церкви в Америці" за підписами Т. Грицея (предс.), М. Коцюка (заст. предс.), М. Дармограя (секр.), І. Ваверчака (касієр), Гр. Пипюка, М. Біляна, І. Іванишина (контрольори). З цього комунікату довідуємося, що більшість тих священиків, які виступили були прилюдно проти еп. Богачевського і його політики на американській землі, виславши до Ватикану умотивовану жалобу на епископа з домаганням його усунення — тепер на приказ Ватикану ту свою жалобу

Дамян М. Горняткевич.

Виставки наших мистців у Кракові.

З приводу зїзду емігрантів із Великої України, відбулася — як одна точка програми, — в днях 12—14. червня ц. р. виставка праць мистців Придніпрянців. У двох кімнатах місцевої філії „Просвіта" розміщено біля 70 експонатів. Автори — це люди, що стоять переважно ще дуже недалеко від академії, ті — що рвуться до першого самостійного лету. Правда, за вийнятком одного, а є ним незабутній Василь Крижанівський, він один відійшов уже із шляху... Побіч нього далися пізнати ширшій публиці малярі: Олекса Карпенко, Леонід Перфецький, Олекса Харків, О. Третяків і різьбар Сергій Литвиненко.

Здавати звіт із виставки, влаштованої на такій далекій „провінції", виставки, якої наш культурний загал не може оглянути, і про якої вартість мають казати лише слова рецензента — річ нелегка й невдячна. Тому не буду аналізувати поодиноких творів зокрема, а обмежуся тільки на їх загальній характеристиці.

Чільне місце посвячено рисункам і олійним картинам В. Крижанівського. Це майже виключно студії академічних актів що до змісту, зате вони незвичайно інтересні тенденціями й своєю формою. Крижанівський — вступаючи до краківської академії мистецтв, — вибрав на свойого педаґоґа покійного проф. Дембіцького, у котрого й лишався весь час. Це було замітне: підчас коли на виділі малярства обсаджено тоді катедри такими силами, як Мальчевський, Аксентович, Мегоффер, Вайсс та іншими, Крижанівський поминув їх усіх вибираючи школу[1]) Дембіцького. Може тому, що Дембіцький мав вести відділ декорації, а Крижанівському вона найбільше відповідала Та курс проф. Дембіцького не ріжнився ні родом своїм, ані завданнями ні в чому від інших шкіл в академії; все зачиналось там і кінчалось на студії акту. Коли-ж і була яка ріжниця поміж школою Дембіцького і іншими — то хіба та, — що у першого проявлялася специяльна атмосфера, але й по части якийсь застій. Чи впливала на це коректа професора, огірченого до всіх і — до себе, чи може брак енергії у переведенні більших завдань серед своїх учеників, котрих він часто підбадьорював цікавими проектами — переважно нездійсненими — досить, що ефект його педаґоґічної праці не був незвичайний. Його школа мала в часі війни, а то й після неї вид — дещо ремісничий. І рік за роком пересувалися через робітню нові типи студентів, але дуже до себе подібні й — мало ориґінальні. Щойно в р. 1921. опинився у Дембіцького Крижанівський. Він вніс своєю появою іншого духа до школи: легкість, хоча й поважні змагання; він не вдоволявся похвалами професора й в кожній праці шукав перш за все—себе. Проблеми форми маси, доглянення характеристичних рис зовсім індивідуальною розвязкою, а відтак малярські завдання, — ось що абсорбувало його цілковито. Для нього чужою була та ціла атмосфера, яка його оточувала, чужими були змагання товаришів, він перебував виключно в світі своїх ідей і шукань.

Саме ці студії — як овоч поважних здобутків покійного Крижанівського, — призначено на виставку. З них так і бе отся несупокійність і нервозність трактування, безкомпромісовість, якою визначуються всі пізніші його твори. Доказом того є інші експонати, до яких належать побіч начерків портретних і краєвидів також два килими, виконані по рисункам Крижанівського п-ою А. Гусаківською. В них слідні зусилля ввести новий зразок ґеометричного орнаменту, приноровлений до матеріялу й звязаний тісно з видом та коліром тла.

Праці Олекси Карпенка виказують цілу еволюцію молодого таланту. Починаючи від рисунків акту переведених у школі проф. Яроцького, де проявляється поруч солідного почерку ще й почуття маси та лінії, аж до спроб у царинах графіки, бачимо постепенний розвиток творчости інтеліґентного декоратора. За цими давними рисунками йдуть студії малярські Карпенка. Вони замітні вже інтензивністю кольориту й систематичним переведенням, наслідком чого чимраз ясніші декоративні вальори. Останнім висказом цього процесу на виставці є його композиції „Аморки", що стилем пригадує епоху барока. Доказом, що той стиль його живо інтересує, графіка Карпенка, де він навязує суто византійські традиції, до елементів барока. Зрештою його графіка є низкою ріжнородної техніки, починаючи від деревориту, а кінчаючи на дуже складних відмінах штихів. І в цьому видно, що він опанував технічні засоби, виявивши чималий хист і своєрідний спосіб композиції.

З експонатів *Олекси Харкова* — найбільше цікаві картони графічні. Наскільки Карпенко — як графік, — малює більше на спекулятивний лад, то Харків являється византійцем *„par excellence"*. Він не експериментує, навпаки з дійсне тизмом ставиться до давнини, наслідком чого всі його сюжети мають чисто національну форму, зачерпнену або з глибокої минувшини, або основану на народних сучасних мотивах.

(Докінчення буде.)

1) Для невтаємничених додамо, що академія мистецтв складається із трьох головних виділів: малярства, різьби й архітектури. Перші два виділи ведуть зовсім окремо для себе поодинокі професори, які творять свої школи. Після річних студій у одного професора, студент має право перейти до іншої школи, вибираючи собі її зовсім свобідно

відкликали й під грозою канонічного послуху її (себто самих себе) осудили. Центральний Комітет заявляє, що цю заяву вимушено на священиках під напором апостольського делегата у Вашингтоні. Підписання цієї заяви Комітет уважає нічим іншим, тільки одним з епізодів боротьби і зазначує, що ця подія не має ніякого впливу на дальшу акцію Комітету, тимбільше, що рішаючим чинником у цій боротьбі є постава самих церковних громад, величезна більшість яких (84 парохії на сотку з лишком) заявилися рішучо/ проти еп. Богачевського. Значить — боротьба з еп. Богачевським у Злучених Державах ведеться дальше.

Недуга еп. Будки.

Канадійський гр.-кат. епископ Никита Будка недужий від довшого часу. Дня 30. м. м. піддався він важкій операції у кліниці д-ра Мея в Рочестері. Операція пройшла щасливо. На час відсутности епископа справи веде генеральний вікарій о. Петро Олексів.

Зїзд д-ра Назарука до Галичини.

Б. редактор „Америки" д-р Осип Назарук вибирається в найблищому часі до Галичини. До Европи вибирається теж д-р Льонгин Цегельський, що вже є в Німеччині

Виборчі висліди.

ЛЮБАЧІВЩИНА.

Вибори в *Старім Селі*, пов. Любачів, відбулися дня 4. VII. В IV, III. і II. колі побідили українці, в I. колі через хрунів і різні надуживття вийшли поляки і хруні. Згладили одноцільний фронт самі поважні господарі, такі що навіть ніхто не міг допускати, що вони поступлять в такий ганебний спосіб. Поступовання тих людей обурило дуже ціле населення. Проти виборів до I. кола внесено протест.

ДРОГОБИЧЧИНА.

Вибори в *Болохівцях*, пов. Дрогобич, відбулися від 8—10 ц. м. Перейшла в цілости українська ліста. На 840 управнених до голосування голосувало 605.

ДОЛИНЩИНА.

Вибори в *Мізуні Ст.* відбулися з таким вислідом: IV. коло 12 українців, III. коло 12 українців, II. коло 10 жидів і 2 українців, I. коло 6 українців, 6 поляків. З інтелігентів вибрані: о. д-р Дорожинський, о. Крушельницький, Василь Горбай, упр. школи і Петро Борачок лісничий.

ТЛУСТЕЧЧИНА.

Мишків: 16 українців, 6 поляків, 2 жидів. *Летяче*: 12 українців, 10 поляків, 1 жид. *Головчинці*: 29 українців, 3 поляків. *Блищанка*: 21 українців, 3 поляків. *Ворвулинці*: 22 українців, 1 поляк, 1 жид (4 хруні). *Милівці*: 24 українців. *Лисівці*: 28 українців, 12 поляків, 2 жидів. *Берестюк*: 12 українців, 4 поляків. *Цапівці*: 24 українців, 8 поляків. Не зважаючи на сильну агітацію і терор проводира хлібоїдів у Цапівцях і околиці Стецька-Остапа Ковча, рідного брата о. Ковча, пароха в Перемишлянах, селяни села Цаповець голосували на лісту УНДО і з відразою відвертаються від 15 хруїв у селі. Тому і вибрали своїх 24 радних, а полякивиборці з першого кола вибрали 8 поляків, а не піддержали вибору в тім колі о. Наконечного, шваґра й покровителя „хлібоїда" Сташка-Стецька Ковча.

ЯГОЛЬНИЦЯ-МІСТО.

До гром. ради вибрано 18 поляків, 18 жидів і 4 українців.

ПОМОРЯНИ.

Вибрано 16 українців, 12 поляків і 12 жидів.

РУДКИ.

В IV. колі вибрано 9 жидів і 1 поляка, в III. 10 поляків, у II. 10 жидів, у I. 10 поляків. Українці в гром. раді зовсім не заступлені.

СКІЛЬЩИНА.

Вибори в *Славську* коло Сколього переведено в днях 17—19 ц. м. Вибрано в IV. колі 6 українців, у III. колі 6 українців, у II. колі 4 жидів і 2 українців, у I. колі 4 українців і 2 поляків. Комісарська партія, незважаючи на завзяту агітацію своїх прихильників і жидів, перепала при виборах так грунтовно, що навіть верховода її, дотеперішнього комісаря і писаря, не вибрано; вони й заходяться коло виготовлення протесту, тимбільше, що їх

союзникам, жидам, сілаю в оні є вибір місцевого пароха о. Ост. Качмарського й учительки Марії Сембратович.

ВИСЛІДИ ВИБОРІВ НА ВОЛИНІ.

Вибори до громадських рад на Волині вже покінчені. До дат, які подали ми в попередніх числах, додаємо ще висліди з отсих трьох місцевостей: К р е м я н е ц ь: українці здобули 6 мандатів, поляки 7, москалі 1, жиди 11. — Л ю б о м л ь: жиди 12 (всі мандати!). — Р о ж и щ е: поляки 1 мандат, жиди 11. — Загальний вислід виборів на Волині представляється так (цілком докладних дат ще не маємо): На загальну скількість 345 радних на цілій Волині українці здобули 54 мандати, поляки 72, москалі 11, чехи 2, німці 1, жиди 205.

Виборчий рух.

СОКАЛЬЩИНА.

В дні 5. липня відбулися довірочні наради в *Комарові*. Присутніх осіб 85. Предсідником нарад був *Вошук* Іван, секретар *Антонюк* Михайло. На наради приїхав *Корчинський* Іван. Він вияснив виборчий закон та представив розтратну господарку накинених комісарів на наших землях. Навитикував теж руїнницьку роботу ріжних демагогів із Сель-Робу. Присутні забирали в дискусії голос. Наради велися від 8—11 год. в ночі.

В дні 8. липня в год. 8. веч. відбулися довірочні наради в *Клюсові*. Присутних осіб 80. Нарадами проводив *Данькiв* Михайло реферував студент *Корчинський* Іван. Наради велися до 12. год. в ночі.

Дня 3. липня в год. 8. вечером відбулися довірочні наради в *Мошкові*. Прибули теж селяни із сусіднього села Шміткова. Всіх присутних 180 осіб. Нарадам проводив *Дубецький* Антін, секретарював *Михаль Петро*. Реферував студ. *Корчинський* Іван. Богато громадян забирало голос в дискусії. Присутні виділові читальні заявили, що на будуче не передплачуватимуть „Нашого Життя" ні „Волі Народа". В год. 12-ій вночі замкнено наради.

Дня 4. липня в год. 8. веч. відбулися довірочні наради в *Горбкові*. Присутних около 100 осіб. Проводив нарадам *Чуцик* Василь, секретарював *Ваверинчук* Матвій. Реферував студ. *Корчинський*. Вибрано місцевий комітет.

Дня 30. червня відбулися довірочні наради у *Войславичах*. Присутних 80 осіб. Нарадам проводив о. *Давидович*, секретарював Петро *Киба*. Реферував п. *Корчинський*. У дискусії забирало богато присутніх голос. Вибрано теж місцевий виборчий комітет.

Дня 1. липня відбулися довірочні наради в *Городиславичах*. Присутних 65 осіб. Нарадам проводив *Яремчук* Іван, секретарював *Дмоховський* Михайло. Промовляв студ. *Корчинський*. У дискусії забирали голос численні селяне. Всі рішили піти одним фронтом до громадських виборів

НОВИНКИ.

— У нас ще до того не дійшло... У ч. 59. „Ради" находимо моральну статтю п. з. „Завдання української інтелігенції під сучасну пору" і в ній находимо таку рефлексію: „В У. С. Р. Р. українська інтелігенція, погодившися з владою, почала щиро працювати в імя нової культури для добробуту нації. У нас ще до того не дійшло, на що зложились вище наведені недостачі нашої інтелігенції". „Вище наведені" недостачі нашої інтел. часто складаються на такі глибокі рефлексії, від яких стає одним махом моторошно тіням Маркса та Леніна і складачеві „Ради", який має притьмом враження, що складає хлібоїдський урядовий орган.

— **Катастрофи.** Ріка Пилиця залила в томашівськім пов. чимало хат. Між Гельсінгфорсом і Штетіном нім. пароплав зударився з воєнним фінським, з якого потонули, капітан і один моряк. На острові Формоза пятиденний тайфун знищив цукрові поля; 16 убитих, 100 ранених. В Еспанії, місті Валлядоліді, пожежа знищила 10.000 рушниць у складі зброї. У канадійській провінції Альберта впала градова буря; град був завбільшки ситківкових мячиків. На морськім побережі Естонії буря знищила кілька рибальських сіл; 16 осіб убитих. Один з найкращих нім. летунів Баумер упав в Зунді підчас лету над Копенгагеном з 3000 м. і потонув.

— **З людського звіринця.** У селі Майдан Сінявський (Ярослав. пов.) 13-літній хлопець знасилував 64-літню старушку та задушив її. Маємо тут до діла без сумніву з патольогічним явищем.

— **Хроніка Радянської України.** У свій час перевезено помилково деякі музейні предмети з Ніжина та Чернигова до Харкова. Тепер „Укрнаука" визнала, що „н... ні недоцільно всі їх вертати назад". „Укрнаука ураховуючи(!) всю важливість та потребу вивчення діялектів нім. мови в нім. кольоніях на Україні, ухвалила для роботи в цій галузі відрядити проф. Жирминського". Вона-ж визнала, що треба українізувати „Химико-фармацевтический Вестник" і що треба утворити в 1927 р. фотокіно лябораторію в Київі.

— **Урядовці в Польщі.** По статистиці з 1923 р., мала польська республика 325.308 урядовців, без державних підприємств і війська. Вищих уряд. в адміністрації — 120.705, нижчих 62.555. У держав. підприємствах (залізниця, почта...) 62.761 вищих, 141.048 нижчих. У школах 74.252; у поліції 40.294 і у скарбі 22.728; у суді 16.762. На вищих становищах мущин 74.014, і аж 46.680 жінок. Зате на нижчих жінок тільки 3.159. Найбільше жінок у школі; з 36.906 нар. учителів — 28.346 учительок. По віроісповіданням 162.782 рим. кат., 6.583 гр. кат., 2384 правосл., 3.562 евангел., 3.142 жидів, 4867 інших. А тепер приходить рубрика, яка є лавровим вінком усіх тих думаючих голов: з 183.260 адмін. урядовців прийнято на службу 97.190 без ніякої освіти себто із освітою „домашньою", приватною... А це є 55 проц. усього складу урядовців.

— **Чи ми ідіотіємо?** „Ми" значить тут Европа. Таке нескромне питання поставив свіжо один париський журнал усім визначним сучасним письменникам і ученикам. Привід до цього дали недавно видані спомини про А. Франса, який був дуже поганої думки про свою сучасність і не ворожив багато майбутности, що сходитиме щораз нижче. Обяви нашого віку: поверховність, потреба жити хвилиною і останньою сенсацією, без огляду на її зміст і характер. Машина починає заступати голову; кіно книжку; сензація та рекорд є божками юрби. Усім, що працюють головою щораз вужче у світі. Творчість мусить відходити на другий плян перед змеханізованою легкою продукцією. Це тільки кілька загальних рис стану сучасної культури. А коли так справа стоїть на її шпилях, то що казати про країни та народи, де навіть машини не заступають творчої культури — книжок, театру, мистецтва.

— **Літературний куток.** Нім. вид-во Фішера розписало оригінальний конкурс нагороду за цікаве переживання. Автори мали у формі короткого оповідання описати що пережили самі щось сильного, небуденного. Прислали 500 праць, але не нагородили ні одної. Члени жюрі не найшли ні одного спомину, якого автор щось пережив. І все це автори сучасного покоління, про яке загально кажуть, що воно пережило більше як якенебудь інше: світову війну, революцію, катастрофи, страйки, виноходи, землетруси. Якже-ж пояснити, що все це пройшло над цим поколінням бесслідно? Мабуть

Завіщання кор. Фердинанда.

Частинне вядідичення Карла.

Букарешт, 22. липня 1927.

Сьогодні отворено завіщання кор. Фердинанда в присутности членів регенційної ради і членів королівської родини. Після вступу, в якому підчеркнено факт щасливого закінчення національного зєдинення румунів і після подрібного запису маєтку короля членам родини і ріжних легатів для культурних установ та церков ріжних віроісповідань завіщання кінчиться так: Бог зіслав на нас велике терпіння наслідком того, що князь Карло зрікся права до престола. Інтереси держави і корони змушують мене ввести до завіщання такі зміни: Анулюю всі постанови дотично палати, недвижимостей і інших маєтків, записаних князеві Карлові, бо всі ті добра є абсолютно конечні для будучого короля Румунії. Зате князь Карло матиме свою частку в готівці і держ. паперах. Прошу Бога, аби допоміг мому любому синові Карлові в його новому житті, яке він сам собі вибрав проти нашої волі — й аби послідовности того вибору були якнайлекші і для нього і для краю.

Недуга вел. кн. Мик. Миколаєвича.

Париж, 22. липня 1927.

Великий князь Микола Миколаєвич, нефортунний претендент до російського престолу, дуже тяжко занедужав. До нього завізвано генерала Врангеля. Це завізвання є в звязку з питанням, чи прихильники кн. Миколи мають признати претендентом до російського престолу кн. Кирила

Австрійський парлямент.

Відень, 22. липня 1927.

Австрійський парлямент збереться на засідання в понеділок. Сесія потреває мабуть кілька днів. У звязку з останніми подіями у Відні засідання заповідаються дуже бурливо.

Маневри радянської фльоти.

Москва, 22. липня 1927.

Балтійська фльота виїхала з Кронштату на маневри в заливі. В тих маневрах будуть брати участь: воєнний та морський комісар і члени революційної ради. — Недалеко острова Наргос бачено радянську ескадру, що складалася з 3 воєнних кораблів, 6 торпедовців і 4 підводних лодок. Ескадра плила в західному напрямі.

Зміни в польськім уряді.

Варшава, 22. липня 1927.

Варшавська преса, зокрема військовий орган „Польска Збройна", подає дальші поголоски про реконструкцію кабінету. По тим вісткам міністр внутр. справ Складковський мав би уступити, а його місце заняв би дотеперішній міністр почт *Медзінський*. Складковський мав би стати воєводою у Варшаві.

Причинки для родин резервістів.

Варшава, 22. липня 1927.

В найближчих днях буде оголошений в „Дз. Уст." закон про причинки для родин резервістів, покликаних на військові вправи. У звязку з тим мін-во внутр. справ видало дотичним властям поручення уруxомити причинкову акцію.

Ревізія в ред. „Natio".

Варшава, 22. липня 1927.

Політична поліція перевела сьогодні ревізію в льокалі редакції місячника „Natio", спільного органу всіх національних меншостей у Польщі. Після ревізії одного з редакторів, німця п. Карла Apio, арештовано. В цій справі інтервенював пос. Гонибаль у мін-ві внутр. справ, але не дістав ніякого конкретного вияснення.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

Подяка.

Почуваюсь до милого обовязку зложити на тім місци мою щиру подяку і вдячність Вш. д-ру С. Шевчукові за правну оборону в процесі групи „Басарабівців". — Вш. д-ру Герасимовичеві за успішну оборону мене у процесі в звязку з памятним погромом політ. вязнів у львівському судовому будинкові. — Окремі вислови моєї подяки зволять приняти перемиський Комітет Допом. Політ. Вязнів за дбайливу опіку в часі мого перебування в тамошній тюрмі, дальше львівський Комітет Доп Політ. Вязнів за доставу для мене харчів і книжок, як вкінці Вп. д-ру Ст. Федакові за правдиво батьківську опіку на протязі часу мого перебування у тюрмі від дня 16. лютого 1924, по день 11. липня 1927 — *Богдан Зелений* б. політ. вязень групи „Басарабівці".

тим, що воно надто близьке до всіх тих подій і не в силі їх навіть пережити. Надмір вражінь убиває навіть здібність приймати вражіння!

— **Місто театрів.** Паризькі театри зібрали за минулий рік 190 міл. фр., на 40 міл. фр., більше як попереднього року. Як бачимо: парижане не втратили смаку до театру. Кіна, які, як кажуть підривають театр, заробили тільки 146 міл. Та найцікавіше ось що: державні, класичні театри самі зібрали 44 міл. з цієї суми, отже четвертину всього доходу! Є ще в Парижі люди, які люблять старі песи, класичний репертуар, стару акторську школу! Чому? Бо вона вічно обновляється, мов артистка по якій не пізнати зростаючого віку.

— **З фільософії юрби.** Відень після революції крім поважних політичних процесів проти провідників бунту, матиме один менше поважний. Одна фотографічна фірма подала в суд письменника Шенгера за те, що вона дістала від нього дозвіл на його фотографії, а він одночасно дав себе фотографувати ще іншим. Справа чисто принципіяльна: Шенгер літами носив бороду, а врешті зголив її і знищив усі свої старі „бородаті" фотографії. Його читачі були страшно цікаві як він виглядає тепер і фотограф з купецьким нюхом запропонував йому видання його нового відмолодженого обличчя. Шенгер протестує проти того виключного права одної фірми на його подобу. Він стає войовничим. Хтось запримітив, що всі великі військові були без бороди: Олександер Вел., Цезар, Фридрих II., Наполеон, Мольтке, Мальбору,... Жанна Дарк. Шукайте далі: аж до Муссолінія. Кажуть, що коли геніяльна людина голить бороду, тоді тратить усю свою силу як Самсон. Чи запущена борода у тих, які її не мали, помагає на творчість — треба би перевірити фактами вібраними в історії літератури та у стрижіїв.

— **Світова всячина.** У Токіо підписаний торговельний і мореплавний договір між Японією і Німеччиною. — Від 21 до 24 ц. м. радить у Данцігу конгрес нім., скандинавської та балтійської преси. — Бувш. кронпрінц вибирається буцім то жити в Берліні; до цього часу живе на Шлеську в замку Ельс. — Чанг-Тсо-Лін відкликав пекінського представника при Лізі Націй. — На англ. каравану в Абісинії напали місцеві жовніри і вбили її провідника та 13 англ. жовнірів. — Форд погодився з адвок. Шапірою, який подав його в суд за антисемітську пропаганду і виплатив йому 140.000 дол. — У півд. Каліфорнії появився якийсь чорний павук, від якого померло досі 20 осіб. — У півд. Туркестані набували спеки: 75 ст. Цельс., мов на Сагарі. — Нім. геніяльний режісер Райнгардт заангажований із своєю трупою на один сезон до Ню-Йорку. — Два [illegible] з Шікаго, мурини, переслали [illegible] на Базель на гріб К[illegible] як борців за права демократії. У римськім зоольогічнім саді здох наймолодший 25-літній слон, упавши не [illegible] в басейн.

— **„В справі Української Захоронки в Белзі"**, статейку поміщену в 159 ч. „Діла" з 21. VII. 1927. слід доповнити заміткою, що крім усіх вичислених добродіїв белзької захоронки дає на її піддержання „Рідна Школа" через свій Кружок у Белзі по 30 до 120 зол. кожного місяця від листопада 1925 почавши. Часописи, які передрукують згадану статейку — зволять помістити і це доповнення. — Головна Управа „Рідної Школи".

Дописи.

ЖУРАВНО. *(Горячкова проповідь о. Юркова і її наслідки).* З помсти за сором, понесений в дні празника наш парох, відомий україножер у цілій Журавенщині, виголосив на св. Петра і Павла сенсаційну проповідь, серед якої все українське громадянство й ученики з гімназії у Рогатині і Стрию греміяльно із насмішкою вийшли з церкви. Подаємо головні речення цієї проповіди, щоб Ординаріят у Львові і митрополит, до яких парохіяни Журавна відносилися кількадесять разів з просьбою усунути цього небезпечного душпастиря, знали, до якої то вже сміливости дійшов о. Юрків. Ось вони: „Партія „старо-руська" є правдиво християнська, а партія українська — це самі комуністи, соціялісти й большевики, які під покришкою патріотизму виступають проти церкви і хотять заложити народню церкву. В Журавні є чотири доми Божі: костел, божниця, церква „русска" й кооператива, котра виступає не лише проти церкви, але й проти держави. Вони не лише самі виступають, але й за собою тягнуть священиків. Сам митрополит каже, щоб тоту банду розбролти, а в своїм писанію нібито пише, що українці хотять відібрати в свої руки церкву. Вони користаючи з польської держави, ловлять якінебудь мої слова й доносять до консисторії. Помолімся Господу Богу за тих усіх українських грішників, що хотять узяти у свої руки нашу „чисторусскую церков"... Наслідки тих слів були дуже сумні. Все українське жіноцтво й селяни під церквою і на дорозі плювали, і варіювали і кричали на о. Юркова, а „імость" крізь вікно теж викрикувала зі своїми дітьми на українців, називаючи їх останніми, неприличними словами. Навіть москвофіли були дуже огірчені проповідю о. Юркова і лише декілька на чолі з відзначим півдірігентом п. Худобою Рогатим пішли зараз до церковного дому, де приміщена читальня Качковського і там ось як дякували: Ото раз була проповідь, таку проповідь о. Юрків повинен був виголосити тому рік назад і донині булоб не стало в Журавні ані одного українця-мазепи! От що діється в нашому Журавні. На просьби парохіян консисторія нічого не зробила, ба навіть не заінтересувалася церковним домом, в якому приміщена читальня Качковського у віддалі заледви кілька метрів від церкви. Спокійні парохіяни запитують наші компетентні церковні чинники, чи ще довго о. Юрків буде говорити такі проповіди-небилиці й сіяти ненависть між народом та волочитися по судах зі своїми парохіянами. Чи ще довго парохіяни будуть чекати на іншого священика. Адже ж тут діються вже неможливі річи: розбої, ненависть, прокльони, нарід вже й до церкви не ходить, а лише до Захисту на Службу Божу, бо годі слухати таких нечуваних проповідей! Таж о. Юрків подекерпований товче кулаками в амвону, накидуючися на людей, що виходять з церкви, не хотячи слухати його божевільних наклепів і його „політики" в церкві. Справді! Вже найвищий час, аби такого небезпечного священика забрати від нас і дати до нашої церкви священика тактовного, розважного й розумного.

Американець.

ГОРОДЕНЩИНА. *(„Mniejszości narodowe górą!"* Весною 1925 року громадяни Тишковець городенського повіту, внесли 224 шкільних декларацій і шк. інспектор оголошенням з дня 16. XI. 1925 ч. 2176 повідомив, що викладною мовою в 4-кл. нашій школі буде мова „руска". І було сяк так. Цього року в другій половині травня якийсь тип з Глушкова іменем Косінський зайшов до двора, до двох жидів, одного вірменина й одного латинника, щось пописав, громадський комісар Ґафтуняк Петро, як звичайно дав печатку — і вже на св. Петра прийшло до села оголошення з кураторії з дати 23. червня 1927 ч. 5612, що тому, що з Тишковець внесено більше як 20 важних декляраций не-українських, перемінюється викладну мову в школі на польську! Ось бачимо, що 224 важних українських декляраций нічого не значать, а 20 фальшивих не-українських рішають! Скажи світе: Чи *„nie górą mniejszości narodowe w Polsce?"*

СИНЕВІДСЬКО ВИЖНЕ. *(Гостина вихованків Рідної Школи).* Нема двох думок що в правдиво народнім дусі виховує в нинішніх часах нашу молодь лише Рідна Школа. Під її крилами сотки нашої молоді заправляється до свідомої, жертвенної праці для українського народу, для рідної культури. Приміром того може послужити гостина учнів народньої школи на Лепанівці і муж. школи Бориса Грінченка в Синевідську Вижнім дня 17. ц. м. В часі, коли вся молодь відпочиває по тяжких трудах шкільного року — гурток української молоді під проводом Вп. Маньків і п. Райтерівського, учителів Рідної Школи, об'їздить наші українські місцевости, щоб на ціли „Народньої Лічниці" призбирати фондів при помочі запродукування народніх танків перед широкою громадою. Серце радіє, коли дивитися на ту дрібноту, що з таким захопленням, з таким одушевленням, з такою прецизністю виконує складні фігури наших потягаючих танків. Справді: стид подумати, що ті гарні, ніжні, гармонійні рухи мусять уступати перед ріжними дикунськими т. зв. „модними танками"! Подяка належиться дітворі й усім тим, що ту дітвору в такім дусі провадили, одначе слід би звернути увагу аранжерів, чи ті об'їздки не є понад фізичну спромогу цеї дітвори. Опісля слід би розважити також це, чи того роду об'їздки при своїх дуже добрих сторонах не спричинять якого вилому в морально-етичному вихованні нашої дітвори.

о. О. Г.

Відозви і комунікати.

До всіх філій і читалень Товариства „Просвіта" в краю.

В справі поборювання неписьменности рішено інтервеніювати у всіх компетентних чинників влади. Для виготовлення відповідного представлення потрібні нам всі дані, передусім дані про заборони організувати і переводити курси для неписьменних, в часі від 1920—1927 р.

Виділи філій і читалень виконають наше зарядження з дати 16-го квітня ц. р. до ч. 2896/7 (поміщено також в „Народній Просвіті" за 1927 р. ч. 1-е на ст. 60) і повідомлять Головний Виділ: 1) Чи були старання зорганізувати курси для неписьменних і в котрих громадах? 2) Чи про уладжування таких курсів повідомлювано Старосто, або шкільну владу? 3) Чи адміністративна або шкільна влада дозволила на переведення таких курсів (в котрих громадах і в котрому році)? А в котрих громадах заборонила і длячого (по можности переслати відпис заборони?

Справа не терпить проволоки, тому належить спішити з відповідю найдалі до 15-го серпня ц. р. 113 1—1

У Львові, дня 19. липня 1927.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта".

ОПОВІСТКИ.

Повітовий народній зїзд, відбудеться на підставі § 2 закону про збори) в понеділок дня 1. серпня 1927 о годині 11-ій в салі „Просвіти" в Турці. Порядок нарад: 1. Відкриття зїзду, 2. Звіт з діяльности Повітового Народного Комітету, 3. Вибір голови і 10 членів П.Н.К., 4. Програмовий реферат п. В. Целевича, делегата Н. К. 5. Внески і запити та закриття зїзду. За Тимчасовий Повітовий Народній Комітет: Д-р Мирон Кондрат, голова о. Іван Федевич, секретар.

Замісць вінця на домовину бл. п. Юрка синочка Петра і Леонії Ванджурів, котрий помер 8. VII. 1927 в Радомі — складають на „Рідну Школу" 10 золотих Олександер і д-р Віра Сологуби з Радомя. 112 1—1

„Бурса ім. І. Франка" і „Дешева Бурса" в Яворові при українській коедук. гімназії з правом прилюдности, приймуть на шк. рік 1927/28 100 учеників. Міс. оплата 50 зол., в „Деш. Бурсі" 35 зол. (або харчами). Подання о приняття вносити до 15. серпня. *Виділ.* 68 3—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Конкурс.

Головна Управа „Рідної Школи" розписує конкурс на місце учителя рисунку в фахово доповнюючій школі в Перемишлі. Цим учителем має бути інжинер будови машин. Він був би заразом управителем цеї школи. Платня по умові. Зголошуватися письменно до головної Управи „Рідної Школи" у Львові, Ринок ч. 10. II. пов. до кінця липня ц. р., 67 2—3

Оголошення

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10.